

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 16C/275/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2215209728
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2015:2215209728.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda samosudcom Michalom Novotným v právnej veci žalobcu: A. B., F.. XX. I. XXXX, bytom Q. XXX, P., proti žalovanému: C. J., F.. X. E. XXXX, bytom R. XXXX/XX, C. J., zastúpenému: JUDr. Helena Buzgárová, advokáta v Dunajskej Strede, o 6.687,12 € s prísl., takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi 6.670,32 € s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 24.950 € od 21. mája 2015.
- II. V časti o zaplatenie 16,80 €, 9 % ročného úroku z omeškania zo sumy 25.000 € za deň 20. mája 2015 a zo sumy 50 € od 21. mája 2015 sa žaloba zamietá.
- III. Nikto z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou došlou súdu 20. mája 2015 (po jej zmene pripustenej na pojednávaní 29. októbra 2015) domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy uvedenej vo výroku. V žalobe predniesol, že so žalovaným 13. apríla 2012 uzavrel zmluvu o pôžičke, ktorou mu prenechal 15.000 € splatných 30. mája 2012. Ďalej sa s ním dohodol na odovzdaní 10.000 €, ktoré mal žalovaný použiť na nákup zlata s tým, že po odpredaní zlata ju mal vrátiť. Toto zlato žalovaný v podstate vzal do zálohu od tretej osoby, ktorej sumu 10.000 € vyplatil ako pôžičku. Trestným rozkazom tun. súdu sp. zn. 1 T 148/2014 bol zaviazaný žalobcovi vrátiť 25.000 €, čo však neurobil. Tu žalovaná suma tak predstavuje 9 % ročný úrok z tejto sumy vyčíslený zo sumy 15.000 € od 31. mája 2012 a zo sumy 10.000 € od 2. júna 2012, vždy do dňa podania žaloby, ako aj ďalej plynúci úrok z omeškania.

2. Žalovaný vo vyjadrení uviedol, že sa snaží, aby žalobca svoje peniaze dostal späť čo najskôr. V neskoršom doplnení (č. I. 21 až 23) žiadal žalobu zamietnuť pre rozpor výkonu práva žalobcu s dobrými mravmi. Žalobca bol totiž tichým spoločníkom žalovaného v jeho podnikaní - záložní. Sumu 15.000 € použil na nákup obrazov, ktoré sa mu však nepodarilo predať. Sumu 10.000 € skutočne vyplatil určitej osobe ako pôžičke, ktorá za to založila približne 0,5 kg zlata. Žalobca však naliehal na prijatie tohto zlata bez toho, aby bolo riadne preverené. Až následne sa zistilo, že nebolo pravé. Keďže žalobca mal vedomosť o spôsobe uzavretia týchto zmlúv, konanie, za ktoré bol žalovaný odsúdený, je aj konaním žalobcu. Okrem toho sa proti žalovanému vedie aj exekúcia.

3. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie (§ 115 ods. 1 O. s. p.), ktoré sa konalo v termínoch 29. októbra a 4. decembra 2015 za prítomnosti oboch účastníkov, resp. právnej zástupkyne žalovaného. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu (zápisnica z 29/10, č. I. 26, s. 2), výsluchom žalovaného (zápisnica z 29/10, č. I. 26, s. 3), ako aj listinnými dôkazmi, a to: obsah spisu tunajšieho súdu sp. zn. 1 T 148/2014 a oznámenie súdnej exekútorky (č. I. 32) a v spojení so všeobecne známymi, resp. nespornými skutočnosťami (§ 121, § 153 ods. 1 O. s. p.) zistil tento

skutkový stav:

4. a) Žalovaný dňa 13. apríla 2012 na základe zmluvy o pôžičke vylákal od žalobcu pôžičku vo výške 15.000 € splatnú 30. mája 2012, ktorú nevrátil. Ďalej žalovaný 27. apríla 2012 po ústnej dohode vylákal od žalobcu 10.000 € na nákup 497,9 g zlata s tým, že po odpredaní zlata mu peniaze vráti, zlato však odpredal a peniaze žalobcovi nevrátil. Za toho konanie bol uznaný vinný z trestného činu podvodu trestným rozkazom tun. súdu č. k. 1 T 148/2014-213 z 3. júla 2014 právoplatným 23. júla 2014, ktorým mu bola uložená povinnosť nahradiť žalobcovi škodu vo výške 25.000 €. (spis tun. súdu 1 T 148/2014)

b) V listine označenej ako „Zmluva o pôžičke“ (č. l. 91 spisu 1 T 148/2014) podpísanej žalobcom a žalovaným 13. apríla 2012 bolo okrem iného dohodnuté, že žalovaný vráti žalobcovi 15.000 € do 30. mája 2012. Pri odovzdaní sumy 10.000 € sa žalobca a žalovaný dohodli, že po 2. júni 2012 vráti buď peniaze alebo zlato (výpoveď žalobcu, č. l. 26/rub, výpoveď žalovaného, č. l. 27). Žalovaný však najneskôr v SMS správach zaslaných žalobcovi 7. júna 2012 uviedol, že (v preklade) „Ak pekne potichu počkáš do 16-20. júla, viem vrátiť... žiaľ som investoval do zlého obchodu... meškám s platením, ale úroky idú... Ja nechcem tvoje peniaze, s úrokmi ich vrátim“ (č. l. 98 až 125 spisu 1 T 148/2014).

c) Žalovaný v exekúcii vykonávanej Mgr. Zuzanou Ritter, súdnou exekútkou, na základe uvedeného trestného rozkazu uhradil 18. marca 2015 sumu 50 €, ktorá bola poukázaná žalobcovi.

5. Takto zistený skutkový stav vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených vo vzájomnej súvislosti (§ 132 O. s. p.).

Pokiaľ ide o skutkový záver v bode 4 písm. a), tento vyplýva z trestného rozkazu č. k. 1 T 148/2014-213. Tento trestný rozkaz, ktorý má povahu odsudzujúceho rozsudku, nadobudol právoplatnosť. Podľa § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je tak súd týmto rozhodnutím viazaný v rozsahu, v akom bolo ním bolo rozhodnuté, že sa stal určitý skutok, že tento skutok je trestným činom a že ho spáchal obžalovaný (tu: žalovaný). Zo skutkovej vety výroku trestného rozkazu vyplýva, že ním bolo ustálené, že žalovaný spôsobil škodu na majetku žalobcu tým, že ho uviedol do omylu a vylákal od neho sumu celkovo 25.000 €. Súd je tak viazaný týmto zistením (porov. judikát Rc 22/1979) a nemôže preskúmať, či v skutočnosti dal alebo nedal žalobca na sporné obchody podnet, prípadne či žalovaný konal pri týchto obchodoch na jeho pokyn proti svojej vôli. Záver trestného rozkazu o tom, že žalovaný sumu 25.000 € od žalobcu vylákal tým, že ho uviedol do omylu, teda bol to žalovaný, kto dal rozhodujúci a konečný podnet pre rozhodnutie žalobcu poskytnúť mu 25.000 €.

Skutkové zistenia v bode 4 písm. b) a c) sú potom v podstate reprodukciou listinných dôkazov vyplývajúcich z trestného spisu (zmluva o pôžičke a prepisy SMS správ) doplnených výpoveďou účastníkov, ako aj a správy súdnej exekútky.

Právne vec súd posúdil takto:

6. V prerokúvanej veci žalobca uplatňuje voči žalovanému nárok na zaplatenie úroku z omeškania zo sumy 25.000 €, ktorú mu prenechal za určitým účelom a ktorú mu aj priznal súd v trestnom rozkaze.

7. Z ustanovenia § 159 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Podľa judikatúry (porov. citovaný judikát R 22/1979) má účinky rozsúdenej veci pre občianske súdne konanie aj adhézny výrok (výrok o náhrade škody) v právoplatnom trestnom rozsudku (resp. trestnom rozkaze, § 353 ods. 6 Trestného poriadku). Týmto výrokom ako takým síce súd nie je viazaný v zmysle § 135 ods. 1 O. s. p., platia však preň všetky zásady vyplývajúce z účinkov rozsúdenej veci. Znamená to okrem iného, že v inom občianskom súdnom konaní nemožno nanovo posudzovať existencia a predpoklady nároku poškodeného na náhradu škody voči páchatelovi, pretože súd je viazaný existujúcimi účinkami právoplatnosti tohto výroku. Preto v inom konaní, v ktorom má takto právoplatne vyriešená otázka povahu prejudícia (predbežnej otázky), nemôže súd prehodnocovať dôvodnosť alebo právny základ priznaného nároku na náhradu škody (porov. v tomto zmysle judikáty R 40/2013 a R 57/2013).

8. V prerokúvanej veci žalovaný bol trestným rozkazom tun. súdu zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 25.000 € ako náhradu škody. Tým je teda zároveň vyriešené, že medzi žalobcom a žalovaným existoval záväzkový vzťah z titulu spôsobenej škody (§ 489 a 492 Občianskeho zákonníka). Žalovaný ako škodca bol povinný svoj záväzok splniť v dohodnutej lehote splatnosti, inak na výzvu veriteľa (žalobcu, § 563

Obč. zák.). Dlžník, ktorý svoj záväzok nesplní v takomto čase, je v omeškaní (§ 517 Obč. zák.). Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že splatnosť záväzku 15.000 € bola dohodnutá na 30. mája 2012. Splatenosť záväzku 10.000 € bola dohodnutá alternatívne tak, že žalovaný vráti peniaze alebo zlato, ak tretie osoby zlato nevrátia. Tretie osoby peniaze nevrátili, takže žalobca by mal mať nárok len na zlato. Až po zistení, že zlato je falošné, tak mohol žalobca uplatniť nárok na náhradu škody v podobe peňažného nároku. Zo zisteného skutkového stavu však vyplýva, že žalovaný najneskôr 7. júna 2012 v SMS správach jednoznačne prejavil, že si je vedomý povinnosti vrátiť žalobcovi peniaze, nie zlato. Z kontextu SMS správ pritom vyplýva aj to, že takýto prejav urobil v reakcii na dožadovanie sa žalobcu o vrátenie týchto peňazí.

9. Súd tak na základe uvedeného dospel k záveru, že žalovaný bol v omeškaní so splatením sumy 15.000 € poskytnutej na základe zmluvy o pôžičke odo dňa 31. mája 2012 a so splatením zvyšných 10.000 € najneskôr 7. júna 2012, kedy už zreteľne v SMS správach sľuboval zaplatenie žalobcovi. Podľa § 517 ods. 2 Obč. zák. má veriteľ pri omeškaní dlžníka s peňažným záväzkom právo na úroky z omeškania určené vykonávacím predpisom, ktorým je § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom do 31. januára 2013 (keďže právny vzťah, v ktorom k omeškaniu došlo, vznikol pred týmto dňom, porov. § 10c nar. vlády č. 87/1995 Z. z.). Podľa cit. ustanovenia je sadzba úrokov z omeškania základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná v prvý deň omeškania + 8 %. Základná úroková sadzba (sadzba pre hlavné refinančné operácie, pozri § 17 ods. 1 zákona č. 659/2007 Z. z.) bola tak k 31. máju 2012, ako aj k 7. júnu 2012 vo výške 1 %, takže úroky z omeškania predstavujú 9 %.

10. Súd sa nemohol stotožniť s námietkou žalovaného, že uplatňovanie nárokov na úroky z omeškania predstavuje výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Predovšetkým, námietky žalovaného v podstate spochybňovali samotný nárok žalobcu na vrátenie sumy 25.000 €, keďže sa nimi poukazovalo na okolnosti, za akých boli oba obchody realizované. Ako však už bolo uvedené, súd musí v prerokúvanej veci vychádzať jednak z výroku právoplatného trestného rozkazu, ktorý jasne uvádza, že to bol žalovaný, ktorý od žalobcu peniaze vylákal, nie žalobca, ktorý by žalovaného do určitého obchodu nútil. Súd v tomto konaní preto nemôže dôjsť k inému záveru o priebehu skutku, za ktorý bol žalovaný odsúdený (porov. už cit. § 135 ods. 1 O. s. p.). Okrem toho však tiež v zmysle citovaných judikátov R 40 a 57/2013 treba vychádzať z toho, že priznaním nároku na náhradu škody žalobcovi voči žalovanému bola právoplatne (§ 159 ods. 3 O. s. p.) vyriešená aj otázka súladu tohto nároku s právom, teda aj otázka, či v danom prípade nejde o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Ak súd tento nárok žalobcovi priznal, je tým otázka súladu tohto nároku ako takéto s právom právoplatne vyriešená a súd v ďalších konaniach musí vychádzať z tohto rozhodnutia, teda z toho, že nárok žalobcu je v súlade s právom. Súd preto pri rozhodovaní o nárok na úroky z omeškania ako akcesorickom nároku nemôže opätovne skúmať otázku súladu hlavného nároku (na istinu) s právom, resp. s dobrými mravmi.

Žalovaný by tak so svojimi námietkami mohol byť úspešný len vtedy, ak by výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi bolo samotné uplatňovanie úrokov z omeškania ako takých. Podľa judikatúry však uplatňovanie zákonnému nároku na úrok z omeškania zásadne nemožno považovať za nemorálny výkon práva podľa § 3 ods. 1 Obč. zák. s výnimkou takej požiadavky, ktorá by opomínala zabezpečovací, sankčný a kompenzačný charakter úroku z omeškania, zneužívala by ho na poškodenie dlžníka, zaťažoval by ho likvidačným spôsobom a pre veriteľa by neznamenal podstatný prínos (rozsudok českého Najvyššieho súdu sp. zn. 25 Cdo 2895/1999). O taký prípad však v prerokúvanej veci nejde. Z obsahu trestného rozkazu vyplýva, že žalobca, ktorý je sám fyzickou osobou, prišiel konaním žalovaného o sumu 25.000 €, ktorá tak v jeho majetkovej sfére chýba. V konaní nebolo preukázané, že by táto suma bola pre žalobcu bagateľná, teda že by prípadný úrok z omeškania predstavoval pre neho zanedbateľnú majetkovú položku. Len sama skutočnosť, že žalovaný 35-ročný muž, u ktorého nebola preukázaná žiadna znížená zárobková schopnosť, invalidita a pod., momentálne nemá dostatok peňažných prostriedkov na vyrovnanie svojho dlhu, nemôže automaticky robiť z uplatňovania úrokov z omeškania výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Taktiež nebolo dokázané, že by žalobca akýmkoľvek spôsobom zapríčinil omeškanie žalovaného so splnením jeho záväzku, prípadne, že by v jeho plnení prekážal alebo ho znemožňoval.

Vzhľadom na to súd dospel k záveru, že právu žalobcu na úroky z omeškania nemožno podľa § 3 ods. 1 Obč. zák. odoprieť právnu ochranu.

11. Žalobca tak má nárok na úroky z omeškania zo sumy 15.000 € od 31. mája 2012 a zo sumy 10.000 € od 7. júna 2012. Zo zisteného skutkového stavu potom vyplýva, že 18. marca 2015 žalovaný zaplatil

50 € súdnej exekútorke. Toto plnenie má účinky plnenia priamo oprávnenému (žalobcovi) v zmysle § 46 ods. 3 Exekučného poriadku. V súlade s § 566 ods. 2 Obč. zák. sa toto plnenie započítalo priamo na istinu, a to (per analogiam k § 333 Obchodného zákonníka) na záväzok najskôr splatný, teda na nárok na zaplatenie 15.000 €.

Na základe toho tak žalovaný má nárok na 9 % ročný úrok z omeškania zo sumy

- 15.000 € od 31. mája 2012 do 18. marca 2015,

- 14.950 € od 19. marca 2015,

- 10.000 € od 7. júna 2012.

Žalobca si v žalobe vyčíslil úrok z omeškania do 20. mája 2015 (vrátane). Súd dodržiavajúc túto logiku žalobcu mu podľa uvedeného priznal na úroku do 20. mája 2015 sumu 6.670,32 € a zároveň mu priznal pokračujúci úrok z omeškania 9 % ďalej od 20. mája 2015 (výrok I). Povolením dlhšej lehoty splatnosti v zmysle § 160 ods. 1 O. s. p. súd zobral do úvahy aktuálnu majetkovú a príjmovú situáciu žalovanému so snahou vytvoriť mu určitý priestor na jej riešenie, prípadne možnú dohodu so žalobcom o spôsobe splácania už vyčíslených úrokov.

12. Naopak, súd zamietol žalobu (výrok II) jednak v časti, v ktorej žalobca opomenul zohľadniť už vykonanú platbu žalovaného v sume 50 €, ktorá znížila istinu a tým aj základ pre výpočet úroku z omeškania. Jednak ju zamietol čo do pokračujúceho úroku z omeškania za deň 20. máj 2015, keďže tento úrok je už započítaný vo vyčíslenom úroku z omeškania v sume 6.670,32 €. Žalobca sa ho teda domáhal v podstate duplicitne, zakaždým však inak vyjadreného.

13. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 150 O. s. p. Prevažne úspešnému žalobcovi okrem účasti na dvoch relatívne krátkych pojednávaniach v zásade žiadne podstatné trovy nevznikli [od súdneho poplatku je oslobodený podľa § 4 ods. 2 písm. i) zák. č. 71/1992 Zb.]. Okrem toho súd zohľadnil, že nárok na úroky z omeškania zo súm priznaných adhéznym výrokom je svojou podstatou stále nárokom na náhradu škody spôsobenej trestným činom, o ktorom sa zásadne rozhoduje v trestnom konaní, v ktorom sa trovy konania taktiež nepriznávajú. Preto súd považoval za hodné osobitného zreteľa žalobcovi, aj keď bol úspešný, náhradu trov nepriznať. Naopak, neúspešný žalovaný nárok na náhradu trov nemá, preto muselo byť aj o jeho návrhu (§ 151 ods. 1 v spojení s § 152 ods. 2 a § 167 ods. 2 O. s. p.) na ich priznanie rozhodnuté tak, že mu ich súd nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od doručenia jeho rovnopisu písomne na podpísanom súde alebo ústne do zápisnice na ktoromkoľvek okresnom súde.

V odvolaní treba popri označení súdu, ktorému je adresované, dátume a podpise odvolateľa uviesť tiež, v akom rozsahu sa tento rozsudok napáda, v čom sa tento rozsudok alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti tomuto rozsudku možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), alebo f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní povinnosť uloženú vykonateľným rozsudkom, môže sa žalobca domáhať jej uspokojenia v exekúcii.